АЛЕКСАНДР
ПУШКИН

Пĕчĕк трагедисем

REQUIEM

АЛЕКСАНДР ПУШКИН

Пĕчĕк трагедисем

Кĕнекене А. С. Пушкинăн
пĕчĕк трагедийĕсене
кĕртнĕ.
Чăвашла вĕсене
П. Хусанкай,
Г. Ефимов,
Ю. Айдаш
куçарнă.

Художникĕ
Э. М. Юрьев

Государственная
КНИЖНАЯ ПАЛАТА
Чувашской АССР
КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР
5 января 1984

© Чăваш кĕнеке издательстви, 1983 ç.

Хыт кукар рыцарь

Моцартпа Сальери

Чул хăна

Чума вăхăтĕнчи ĕçкĕ-çикĕ

Хыт кукар рыцарь

Ченстонăн
The Covetous Knight[1]
[1] (Хыт кукар рыцарь – акăлчанла)
ятлă трагикомедийĕнчи
сценăсем

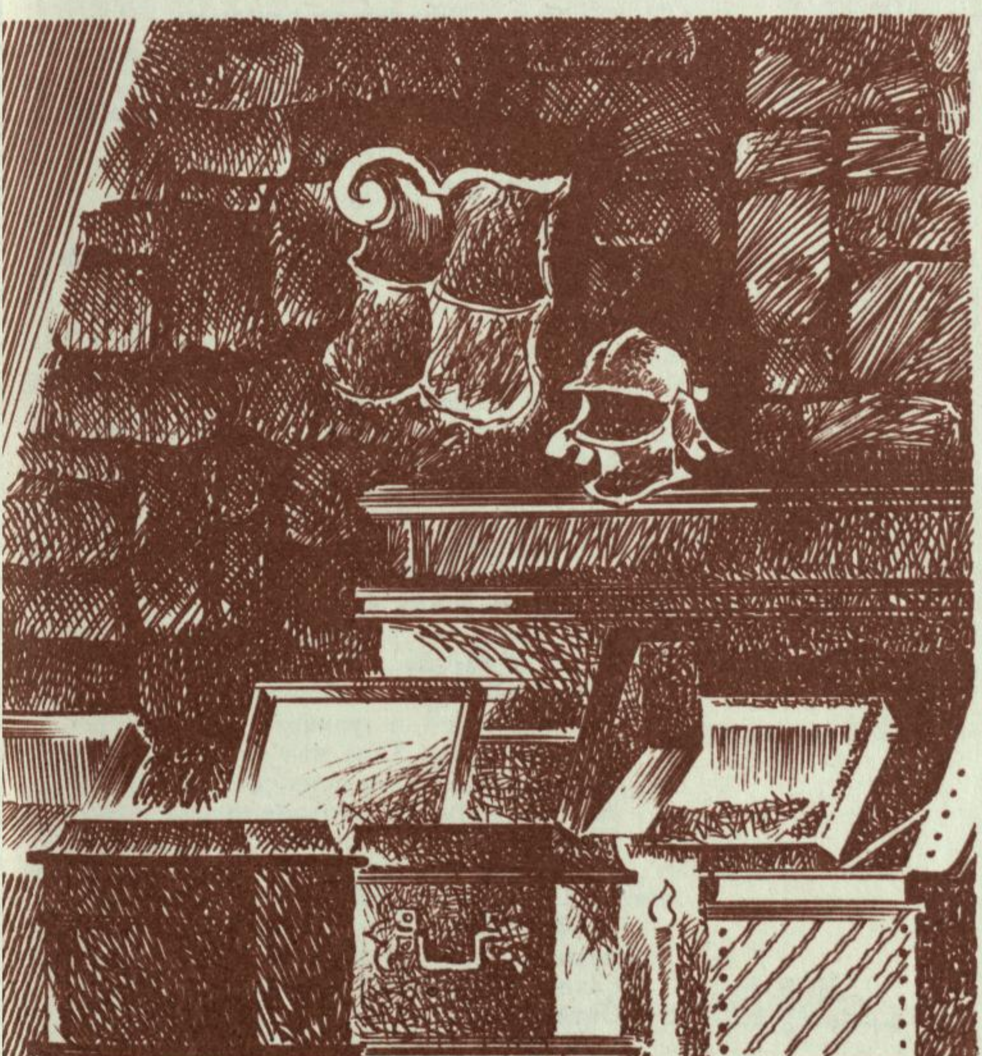

Жид

Çĕрĕшĕпех-и?
Пуласчĕ ман ун чухлĕ!

Альбер

Тăнласам:
Е намăс мар сана тусусене
Хĕн аллине пама?

Жид

Тупа тăватăп...

Альбер

Çитет. Манран саклат ыйтни — айванлăх!
Мĕн парăп саклата? Сысна тирне-и?
Сутмалăх япалам пулсан, тахçан
Сутаттăм та. Е рыцарь чăн сăмахĕ
Сана сахал-и, йытă?

Жид

Ах, сăмахăр
Эсир сыв чух чăнах темрен те хаклă.
Фламанд пуянĕсен арчисене
Пурне те вăл, пĕтев пек, уçтарать.
Анчах ăна эсир мана парас-тăк,
Телейсĕр евреe, унган вара
Сасартăк хăвăр (тур çăлах) вилес-тĕк,
Вăл маншăн тинĕсе пăрахнă мулăн
Çăра уççийĕ пек кăна юлать.

Альбер

Манран ытлах пурнайĕ-ши аттем?

Жид

Кам пĕлтĕр? Кун шутне виçме пÿрмен.
Яш çын ĕнер чечекчĕ, халь виле вăл,
Тăвата шурсухал пĕкĕрĕлсе
Ăна масар çине йăтса каять ав.

Барон сывах. Вăл вунă çул е çирĕм,
Е вăтăр пурăнас пек, тур парсан.

Альбер

Суян, еврей: виç теçетке çултан
Эп хам алла çитетĕп, ун чухне
Мĕне мана укçа?

Жид

Укçа? — ялан,
Ҫирек хăш ӳсĕмре те вăл юравлă:
Анчах яш çын унра тарçа курать те
Унта-кунта пĕр шелсĕр чуптарать.
Ват çын ăна, чи сывăх тус тесе,
Упрать куç шăрçине упранă евĕр.

Альбер

О! Ман аттешĕн вăл — ни тус, ни тарçă.
Вăл — ун хуçи. Аттем пуçне пĕкет
Ун умĕнче чăн-чăн Алжир чури пек,
Ҫăкарнă йытă пек. Сив шăтăкра
Хыт çăкăр кăшласа та шыв ĕçсе
Ҫĕр çывăрмасть—чупать тек, хамлатать вăл
Ун ылтăнĕ арчисенче тӳлеккĕн
Выртать. Ан чĕн! Сехет çитсе çапсан,
Вăл маншăн ĕçлĕ-ха, выртмашкăн манĕ.

Жид

Чăн, барона пытарнă кунсенче
Укçа юхать пуль кусçультен ытла.
Аçу еткерĕ час килинччĕ.

Альбер

Amen![1]

Жид

Май пур-тăр...

[1] Аминь! (латинла).

Ытла нумай та мар пек,
Çапах мĕн чухлĕ çын ăшталанни,
Ултав, куççуль те тархаслу, ылхан
Сулмаклăн курăнса тăрать унра!
Ак авалхи дублон. Пĕр тăлăх арăм
Ăна хăварчĕ хальтерех... анчах
Виç ачипе чĕркуçленсе çур кун шăп
Малтан ÿлерĕ кантăк умĕнче.
Пĕр чарăнчĕ, пĕр лÿшкентерчĕ çумăр,
Ултавçă хускалмасть те; эп ăна
Хуса яраттăм пуль, анчах туятăп:
Вăл упăшкин парăмĕпех-ха килнĕ,
Ыран ларасшăн мар вăл тĕрмене.
Ак ку? Кăна Тибо илсе килсеччĕ —
Ăçтан ăна вăл туптăр-ха, кахал?
Паллах, вăрланă; е тата çĕрле,
Мăн çул çинче, ката хÿтлĕхĕнче...
Çапла! Мĕнпур çак ылтăншăн юхтарнă
Куççуль те, юн та тар çĕр тĕпĕнчен
Пĕр харăсах юхса тухас пулсассăн,
Эп хамăн шанчăклă путвалсенчех
Путса вилеттĕм пуль. Анчах та вăхăт.

(Арчине уçма тăрать.)

Арча уçма тăрсан, мана ялан
Тем чĕтретет, тем çунтарма пуçлать.
Шик мар ку (çук! камран хăрас-ха ман?
Çумрах ак хĕç: таса булат хуравлă
Çак ылтăншăн), çапах та чĕрене
Хĕсет эп халь те ăнланман пĕр туйăм...
Хăш чух калаççĕ тухтăрсем: пур, теççĕ,
Вĕлерÿпе йăпанакан çынсем.
Уçса çăра ăшне кĕрттернĕ чух
Вĕсен çĕçси çынна тирсен туйма
Пултарнинех туятăп эп те: лайăх,
Çав вăхăтрах хăрушă.

(Арчине уçать.)

Ак рехетĕм!

(Укçа пăрахать.)

Кайсамăр, тек çитет чупса çĕр тăрăх,
Çын хуйхипе суйхишĕн вĕтĕнсе.
Вăй, лăпкăлăх ыйхи сире çывраттăр,
Турăсене çывратнă пек çӳлте...
Паян хама валли мункун тăвам-ха:
Çурта çутам кашни арчам умне,
Уçам та вĕсене — пăхам, пăхам
Йăлтăртатса выртан купасене.

(Çуртасем çутать те арчисене пĕрин хыççăн теприне уçать.)

Патша эп халь!.. Епле асамлă çутă!
Хăватлă, пăхăнуллă ман патшалăх;
Телейĕм, чысăм, чапăм йăлт умра!
Патша эп халь... анчах та кам ман хыççăн
Хăй аллине власть илĕ? Манăн тĕпчĕк!
Управсăр, ăссăр юхăнтаракан,
Аскăнчăксен те ӳсĕрсен тăванĕ!
Куçа хупам кăна, вăл, вăл! кунта,
Çак тăнăç, чĕмсĕр маччасем айне
Выçкуç тус-йыш ушкăнĕпе анать те,
Уççисене ӳт çумĕнчен вăрлать те
Кула-кула уçать арчамсене.
Пуçлать вара юхмашкăн пĕтĕм мулăм
Тула пĕлмен атлас кĕсъесене.
Таса савăтсене вăл аркатать,
Патша çуне вăл пылчăка ĕçтерĕ —
Йăлт салатать... Пурах-и унăн тивĕç?
Е çакă пĕтĕмпех вăл янтă мул-и?
Е лекнĕ-и шӳтле, шакмак ăсти
Хырса пуçтарнă евĕр пĕр каçра?
Кам пĕлтĕр-ха, мĕн чухлĕ йывăр шухăш,
Хама тытса чарса асапланни,
Каç çывăрмасăр кунăн хăшкăлни

Хаваслă балсене, турнирсене —
Ярсамăр çеç кунта; сиртен пулинччĕ
Ятне кура укçа ăна валли...
Тем тĕксĕмлентĕр, çул-им ывăнтарчĕ
Сире?

Барон

Çук, государь, эп ывăнман —
Эсир вăтантаратăр. Куçа-куçăн
Сире каласшăн марччĕ те, анчах
Ирĕксĕрех мана калаттаратăр
Хам ывăлăм çинчен вăрттăннине.
Шел, государь, анчах вăл тивĕç мар-çке
Ыр тупине те, Сирĕн кăмăла та.
Çамрăклăхне вăл ирттерет чарусăр,
Асса-супса...

Герцог

Ку пĕтĕмпех, барон,
Вăл пĕчченрен килет. Çамрăксене
Йăлт пĕтерет ним ĕç çукки, пĕччеклĕх.
Ăна кунта ярсамăр çеç — вăл манĕ
Тĕттĕмлĕхрен килен хăнăхăва.

Барон

Каçарăр, государь, анчах та эпĕ
Пултараймастăп килĕшме кунпа...

Герцог

Мĕскершĕн-ха?

Барон

Каçарăр ват çынна...

Герцог

Ыйтатăп: мĕншĕн килĕшместĕр, калăр
Чăн сăлтавне.

Барон

Ывăлăма чунтан
Çиллентĕм.

Герцог

Мĕншĕн?

Барон

Айăпĕ ун пысăк.

Герцог

Мĕнле ăнланмалла ку сăмаха?

Барон

Ан ыйтăр, герцог...

Герцог

Ку тĕлĕнтерет.
Е уншăн намăс-и сире?

Барон

Чăн... намăс...

Герцог

Мĕн турĕ вăл?

Барон

Вăл пулчĕ... вĕлересшĕн
Мана.

Герцог

Мĕн? Вĕлересшĕн?! Эп ăна,
Хурах тесе, суд аллине паратăп.

Барон

Çирĕплетсех каламăп эп, пĕлсен те
Вăл тем пек кĕтнине ман вилĕме,

Моцарт и Сальери

Хӑй пач ҫухалчӗ. Лартӑм та — часах
Ҫыра пуҫларӑм, ҫавӑнтан вара
Пымарӗ ман пата хура этем;
Юрать-ха пыманни: ҫырса пӗтертӗм;
Ҫапах та йывӑр, шел пек уйрӑлмашкӑн
Хам ӗҫӗмрен. Анчах эп...

Сальери

Мӗн тата?

Моцарт

Ҫук, намӑс калама куна...

Сальери

Мӗне?

Моцарт

Ҫав ман хура этем халь кунӗн-ҫӗрӗн
Ҫӳрет пек хыҫӑмран. Аҫта кайсан та —
Мӗлке пек хӑвалать. Паян та акӑ
Ларать пек иксӗмӗр хушшӑмӑрта...

Сальери

И, тусӑм! Мӗн ача пек шикленетӗн?
Ан хып ҫук япалашӑн. Бомарше
Калатчӗ шав мана: «Итле, Сальери,
Пуҫна пырса кӗрсессӗн хура шухӑш,
Шаплаттарсам шампань кӗленчине
Е «Фигаро авланнине» вула».

Моцарт

Апла-ҫке! Бомарше вӑл сан тусуччӗ;
Эс ун валли «Тарар» ҫырса парсаттӑн,—
Шеп япала. Унта пӗр кӗвӗ пур...
Ана эп хам телейлӗ чух юрлатӑп...
Ла-ла-ла-ла... Ах, тӗрӗс-ши, Сальери,

Çав Бомарше пĕрре темле çынна
Наркăмăшпа вĕлернĕ тенисем?

Сальери

Çук пулĕ: вăл ытла та кулăшлаччĕ,
Пулаймĕччĕ унран...

Моцарт

Вăл гени çав —
Сан пек, ман пек вăл. Генипе усал ĕç
Нихçан та пĕрлешеймĕç. Тĕрĕс мар-и?

Сальери

Çапла пуль тетĕн-и?

(Моцартăн куркине наркăмăш ярать.)

Ĕçер, эппин.

Моцарт

Ку саншăн, тусăм, Моцартпа Сальери—
Гармонин икĕ чаплă ывăлĕ —
Ĕмĕрлĕхех туслашнăшăн.

(Ĕçет.)

Сальери

Тăхта,
Тăхта, тăхта!.. Эс ĕçрĕн!.. Мансăрах?

Моцарт

(Салфеткине сĕтел çине пăрахать.)

Çитет, тăрантăм эп.

(Фортепиано патне пырать.)

Итле, Сальери,

Ак манăн Реквием.

(Калать.)

Чул хăна

Leporello.

O statua gentilissima
Del gran' Commendatore!..
...Ah, Padrone!

Don Giovanni[1].

[1] Лепорелло.

Эй, аслă командорăн
савнă палăкĕ!..
...Ах, хуçа!

Дон Жуан (итальянла)

Курман ун пек пăхакана. Сасси ун
Тӳлек, имшер — чирленĕ çыннăнни пек—
Ун упăшки сив чунлă путсĕр çынччĕ,
Кăна кая юлса эп пĕлтĕм... Эй, Инеза!

Лепорелло

Мĕнех, ун хыççăн пулчĕç ыттисем.

Дон Гуан

Ку тĕрĕс.

Лепорелло

Чĕрĕ пулсассăн, пулĕç ыттисем те.

Дон Гуан

Чăнах.

Лепорелло

Хăшне-ши эпĕр шырамашкăн
Пуçлатпăр Мадритра?

Дон Гуан

Лаурăна!
Эп ун умне тăма вĕçетĕп.

Лепорелло

Тĕрĕс.

Дон Гуан

Тӳрех ун алăкĕ патне — ытах
Тепри пулсан — сиктерĕп кантăкран.

Лепорелло

Паллах. Эх, кайрăмăр та чĕкелсе.
Вилнĕ хĕрсем вăрах пăлхантармарĕç.
Кам кунталла килет.

Манах кĕрет.

Манах

Кĕçех çитет вăл
Кунта. Қамсем? Тен, Дона Анна йышĕ?

Лепорелло

Çук, çук, хамăра хамăр хуçасем,
Çÿретпĕр уçăлса.

Дон Гуан

Қама кĕтетĕр?

Манах

Хăй упăшкин тăпри çине кĕçех ак
Çитет пуль Дона Анна.

Дон Гуан

Дона Анна
Де Сольва! вĕлернĕ командорăн
Арăмĕ!.. кам вĕлерсеччĕ — маннă.

Манах

Пĕр аскăн, чыссăр, тĕнсĕр Дон Гуан.

Лепорелло

Эхе! епле! халь Дон Гуан пирки
Тÿлек монастире те хыпар çитнĕ,
Манахĕсем мухтав юрри юрлаççĕ.

Манах

Ăна паллатăр пулĕ?

Лепорелло

Эпĕр? Çук.
Ăçта вăл халĕ?

Манах

Çук кунта вăл,
Ăна пуç янă инçете.

Лепорелло

Тавах турра.
Инçе пулни аван. Аскăнсене,
Миххе чиксе, пересчĕ тинĕсе.

Дон Гуан

Мĕн-ма суятăн?

Лепорелло

Тăхтăр: эп юри...

Дон Гуан

Апла командора кунта пытарнă?

Манах

Кунта; ун арăмĕ ларттарчĕ палăк,
Кашни кунах килет çак вырăна
Ун чунĕн канлĕхĕшĕн кĕлтумашкăн
Тата йĕме.

Дон Гуан

Тĕлĕнмелле хĕрарăм.
Хăй чиперкке-и?

Манах

Пирĕн, манахсен,
Юрамĕ сăхланмашкăн илеме,
Суймашкăн çылăх; турă çыннисем те
Ун чаплă илемне пăхмасăр иртмĕç.

Дон Гуан

Çĕре кĕни сăлтавсăр кĕвĕçмен.
Вăл Дона Аннăна шав питĕретчĕ,

Лаура

Эп айӑплӑ пулатӑп-и, самант та
Чӗлхем ҫинчен ҫав ят каймасть пулсассӑн?

Хӑна

Ну, хӑв пачах та кӳренмен пулсассӑн,
Лаура, юрласам.

Лаура

Ыр ҫул сунса,
Ҫитет сӗм каҫ. Мӗн юрласа парам-ши?
Эй, итлӗр.

(Юрлать.)

Пурте

Питӗ чаплӑ, шутсӑр лайӑх!

Лаура

Господасем, сыв пулӑр.

Хӑнасем

Сыв пул, Лаура.

Тухса каяҫҫӗ. Лаура Дон Карлоса чарать.

Лаура

Эс, урнӑскер, ман патӑмра юлсам,
Эс килӗшрӗн мана; Дон Гуана
Аса илтертӗн, ятлаҫнӑ чух манпа,
Шӑлна ҫыртсан, ун пек шатӑртаттартӑн.

Дон Карлос

Телейлӗскер!
Эс ӑна савнӑ.

Лаура пуҫӗпе сулса килӗшет.

Питӗ?

Лаура

Питĕ.

Дон Карлос

Саватăн халь те?

Лаура

Çакă самантра-и?
Çук, юратмастăп. Икке савмашкăн хĕн.
Саватăп халь сана.

Дон Карлос

Кала, Лаура,
Миçе çулта эс?

Лаура

Шăп вунсаккăрта.

Дон Карлос

Эс çамрăк... тата пилĕк-ултă çул
Юлатăн çамрăках. Сан тавралла
Тата улт çул вĕсем тек кĕпĕрленĕç,
Сана ачашлĕç, лăпкĕç те парнелĕç,
Каç-каç шăратĕç серенадăсем,
Пĕрне-пĕри вĕлерĕç саншăнах
Çул юппинче тĕттĕм чухне. Анчах
Вăхăт иртет, ун чух сан куçусем
Путса кĕрейĕç, куç хупаххисем
Пĕркеленсе хуралĕç, шурă çÿç
Çиттунинче вылянĕ, сана карчăк
Тесе çеç чĕнĕç — мĕскер калăн?

Лаура

Ун чух-и?
Ма шухăшлас халех? ма калаçас?
Тен, яланах çапла шутлатăн эсĕ?

Ав, пыр та — балкона уç. Тӳпе шăп;
Ăш сывлăш хускалмасть, лимон шăрши,
Лавр шăрши кĕрет, çап-çутă уйăх
Çăра сенкерлĕхре, сĕмре ялтрать.
Хуралçăсем тăсса калаççĕ: «Çутă!..»
Лере, тен, çурçĕрте — Париж енче —
Тӳпе пĕлĕтсемпе йăлтах хупланнă,
Çăвать-тăр сивĕ çумăр, çил вĕрет-тĕр.
Пире мĕн ĕç? итле-ха ĕнтĕ, Карлос,
Хушатăп эпĕ, кăшт кулса кăтарт...
— Ну, то-тă! —

Дон Карлос

Савнă демон!

Шаккаççĕ.

Дон Гуан

Хей! Лаура!

Лаура

Кам эс? ку кам сасси?

Дон Гуан

Уçсам...

Лаура

Чăнах-и!.. Турă...

(Алăка уçать, Дон Гуан кĕрет.)

Дон Гуан

Сывлăх пултăр...

Лаура

Дон Гуан!..

(Лаура ун мăйĕнчен çакăнать.)

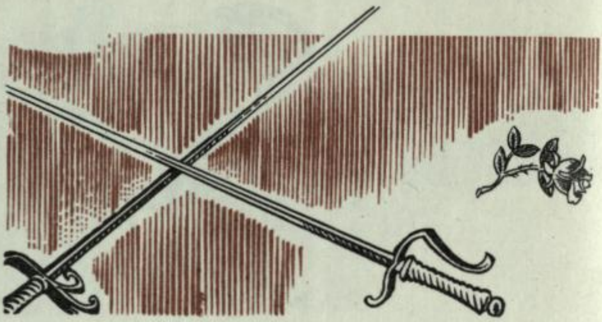

Дон Қарлос

Мĕн! Дон Гуан!..

Дон Гуан

Лаура, савнă тусăм!..

(Ăна чуптăвать.)

Қам пур кунта, Лаура?

Дон Қарлос

Эп,
Дон Қарлос.

Дон Гуан

Тĕлпулу, кăна кĕтменччĕ!
Ыран сана тивĕçтермешкĕн хатĕр!

Дон Қарлос

Çук!
Халех — çак самантра!

Лаура

Дон Қарлос, чарăн!
Эсир урамра мар — ман патăмра —
Тухса кайсам.

Дон Қарлос

(ăна итлемест)

Кĕтетĕп. Ну мĕнех,
Çумрах сан шпага.

Дон Гуан

Чăтăму çуках-тăк
Эп хирĕç мар, атя.

Çапăçаççĕ.

Дона Анна

Эсир çапла
Чĕнместĕр-и?

Дон Гуан

Тӳр килчĕ, Дона Анна,
Çав хĕтĕртрĕ мана, ахаль нихçан
Ман вăрттăн хурлăха, тен, пĕлейместĕр.

Дона Анна

Саватăр-и мана, хăçантанпа?

Дон Гуан

Тахçан-и е тин çеç, пĕлместĕп хам та.
Самантлăх пурăнăç хакне туйнăранпа.
Çав вăхăтран чăннипелех ăнлантăм
Телей сăмах мĕне пĕлтернине.

Дона Анна

Кайсамăрччĕ — эсир хăрушă çын.

Дон Гуан

Хăруш? мĕнпе?

Дона Анна

Сăмахусем хăрушă.

Дон Гуан

Чĕнместĕп урăх; ан хăвалăрсам,
Сирĕн çине пăхни те маншăн савнăç.
Пуçтах шанчăкăма шанмастăп эп,
Ыйтмастăп нимĕн те, анчах сире
Ман курмаллах, мĕншĕн тесессĕн ĕмĕр
Эп асапланăп.

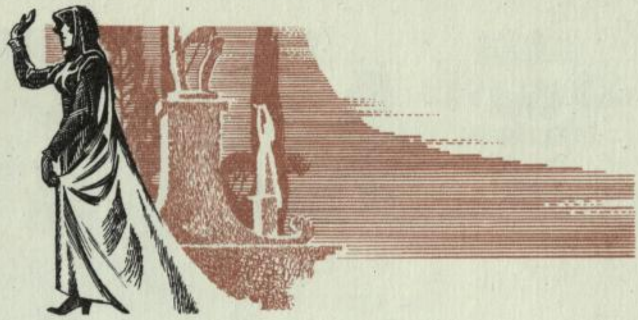

Дона Анна

Кайăр — кунта мар
Кун пек калаçасси, ăссăр хăтланăç.
Ыран ман пата пыр. Хальхи пекех
Мана хисеплеме тупа тусассăн,
Сире эп йышăнап; сĕм каç пулсассăн,—
Тăлăха юлнă кунранах, хальччен
Эп никама кĕртмен...

Дон Гуан

Ах, Дона Анна!
Сире йăпаттăр турă, паян хăвăр
Телейсĕр мĕскĕне йăпатнă пек.

Дона Анна

Кайсамăрччĕ.

Дон Гуан

Тата минут тăрам хăть.

Дона Анна

Çук, хамăн каймалла пуль... кĕлтуни
Пуçа кĕмест. Калаçтарса мана
Халь пăртăр урăх çĕрелле; хăлхаçăм
Кун пек калаçăва илтме те маннă.—
Ыран сире эп йышăнап.

Дон Гуан

Питех шанмастăп,
Телейĕм ытамне кĕме васкамăп...
Сире ыран куратăп! — кунта мар
Тата пытанса мар!

Дона Анна

Ыран, ыран.
Ятăр мĕнле?

Дон Гуан

Диего де Кальвадо.

Дона Анна

Сыв пулăр, Дон Диего.

(Каять.)

Дон Гуан

Лепорелло!

Лепорелло керет.

Лепорелло

Сире мĕн кирлĕ?

Дон Гуан

Савнă Лепорелло!
Телейлĕ эп!.. «Ыран — каçа юлса...»
Ман Лепорелло, ыран — хатĕрленсем...
Телейлĕ эп, ача пекех!

Лепорелло

Дона Аннăпа
Калаçрăр-и? тен, вăл ик-виç ачаш
Сăмах кларĕ пуль сире е эсĕр
Ăна чунтан-вартан пиллерĕр.

Дон Гуан

Çук, Лепорелло, çук! вăл тĕл пулмашкăн,
Мана курмашкăн килĕшрĕ!

Лепорелло

Чăнах-и!
Эй, тăлăх арăм, кашниех пĕр пек.

Мана пăрса яратăр, Дон Диего —
Хушатăп эп...

Дон Гуан

Дон Гуана ытах та
Эсир курас-тăк?

Дона Анна

Çав усалăнне
Кинжал лартаттăм чĕрине эп.

Дон Гуан

Дона Анна,
Ăçта сан кинжалу? ак кăкăр ман.

Дона Анна

Диего!
Мĕн эс?

Дон Гуан

Диего мар эп, эп Гуан.

Дона Анна

Эй, турă! Çук, шанмастăп, ĕненместĕп.

Дон Гуан

Эп Дон Гуан.

Дона Анна

Суятăн.

Дон Гуан

Эп вĕлертĕм
Сан мăшăрна: пĕрре те шеллеместĕп
Эп ун пирки — ман ўкĕнĕç те çук.

Дона Анна

Мĕскер илтеп? Пулма пултараймасть.

Дон Гуан

Эп Дон Гуан, сана саватăп эп.

Дона Анна

(ӳкнĕ май)

Ăçта?.. ăçта эп? япăх, эп вилеп.

Дон Гуан

Тӳпе!

Ана мĕн пулчĕ? мĕн эс, Дона Анна?
Тăр, тăр, вăран, тăна кĕр: сан Диего,
Чуру сан умăнта.

Дона Анна

Ан тив мана!

(Вăйсăррăн.)

Эс ман тăшман — эс илтĕн пĕтĕмпех
Эп пурнăçра юратнине...

Дон Гуан

Чиперĕм!
Эп хатĕр халĕ пĕтĕмпех тӳсме,
Сан умăнта эс хушасса кĕтетĕп,
Хуш çеç — вилеп; хуш çеç — пĕр саншăн
Эп сывлăп...

Дона Анна

Эсĕ Дон Гуан апла....

Дон Гуан

Усал та чунилли тесе сире
Калană ман çинчен.— Эй, Дона Анна,—

Чума вăхăтĕнчи ĕçкĕ-çикĕ

Вильсонăн
THE CITY OF THE PLAGUE[1]
[1](Чума хули — акăлчанпа)
трагедийĕн сыпăкĕ

Мери

Ман хурлăхăмпа намăслăхăн йăмăкĕ,
Хур кăкăрăм çине пуçна.

Луиза

(тăна кĕрсе)

Хăрушă
Демона куртăм: хуп-хура, шур куçлă...
Хăй урапи çине мана вăл чĕнчĕ.
Унта выртаççĕ вилесем — пуплеççĕ
Хăрушшăн, ăнланма та майĕ çук...
Мана пĕлтерĕр: тĕлĕк куртăм пулĕ?
Урапапа, тен, иртрĕç?

Çамрăк çын

Ну, Луиза,
Хаваслансам — ан тив, урамĕ пирĕн
Сив вилĕмрен пытанмалли пулсан та,
Пĕр пăлханусăр ĕçкĕ-çикĕ хӳтлĕхĕ,
Анчах хура урапана пĕлетĕн,
Вăл пур çĕре çитме те пултарать.
Вăл иртсе кайтăр тивĕçлĕн. Итле-ха
Эс, Вальсингам: тавлашăва чармашкăн
Тата хĕрарăмсем тăнран ан кайччăр,
Тесе юрла пире валли хаваслă юрă,
Унта Шотланди тунсăхĕ ан пултăр,
Кăпăкланса тăран курка йăтсассăн
Çуралнă чăрсăр юрăсем юрла.

Председатель

Ун пеккине пĕлместĕп, юрлăп гимн
Чума чысне,— ăна эп иртнĕ каç
Çырса пăрахрăм, хамăр уйрăлсан.
Пурнăçăмра пуçламăш рифмăларăм
Хам ирĕкпе. Халь итлĕрсем мана:
Хăрăлти сассăм юррăмшăн юравлă.

Пурте

Чумашăн гимн! итлĕпĕр ăна!
Чумашăн гимн! аван та! bravo! bravo!

Председатель

(юрлать)

Хăватлă та хаяр Хĕлле
Çулпуç пекех ертсе килет
Пирĕн çине сивĕпе юрăн
Илес-милес çарĕсене,—
Çунаççĕ каминсем маттуррăн,
Вĕсене хирĕç ун чухне.

*

Хаяр патша майра, Чума,
Хăех килет пире вырма,
Вăл мухтанать нумай выրассăн;
Шăтăк алтан кĕреçепе
Шаккать вăл кантăкран ир-каçăн.
Кам пулăшать? тата мĕнпе?

*

Пытаннă пек Хĕл аскăнран,
Питĕрĕнетпĕр Чумаран,
Çутă çутса, курка йăтатпăр,
Ăсран йăлтах тухса кайса,
Балсем те ĕçкĕ тапрататпăр,
Чума-чире саламласа.

*

Савăнăç пур çапăçура,
Пурах вăл тĕпсĕр шăтăкра,
Пур уракан океанра та,
Пур сĕмлĕхре, хум хушшинче,
Аравири çил-тăвăлра та,
Пур вăл Чума варкăшĕнче.